

Алтернативен държавен бюджет с ниски данъци за 2011

Институт за пазарна икономика

www.ime.bg

18 октомври 2010

Философия на алтернативния бюджет

- **Размер** на държавата – до 30% от БВП (ниски данъци)
- **Намеса** на държавата – силно ограничаване – свободният личен избор е водещ
- **Реформи** в публичния сектор
- **Ефективност** на държавата - ефективни държавни разходи; балансиран бюджет; нисък дълг
- **Социална роля** на държавата – ограничена, но ефективна за нуждаещите се

Резултат от алтернативния бюджет

Процес на изготвяне на алтернативния бюджет

- Преглеждаме всички публични разходи
- Преглеждаме достъпните програмни бюджети на администрацията
- Анализираме заложените реформи или липсата на такива
- Оценяваме ефектите от нашите реформи
- Изготвяме балансиран алтернативен бюджет с ниски данъци

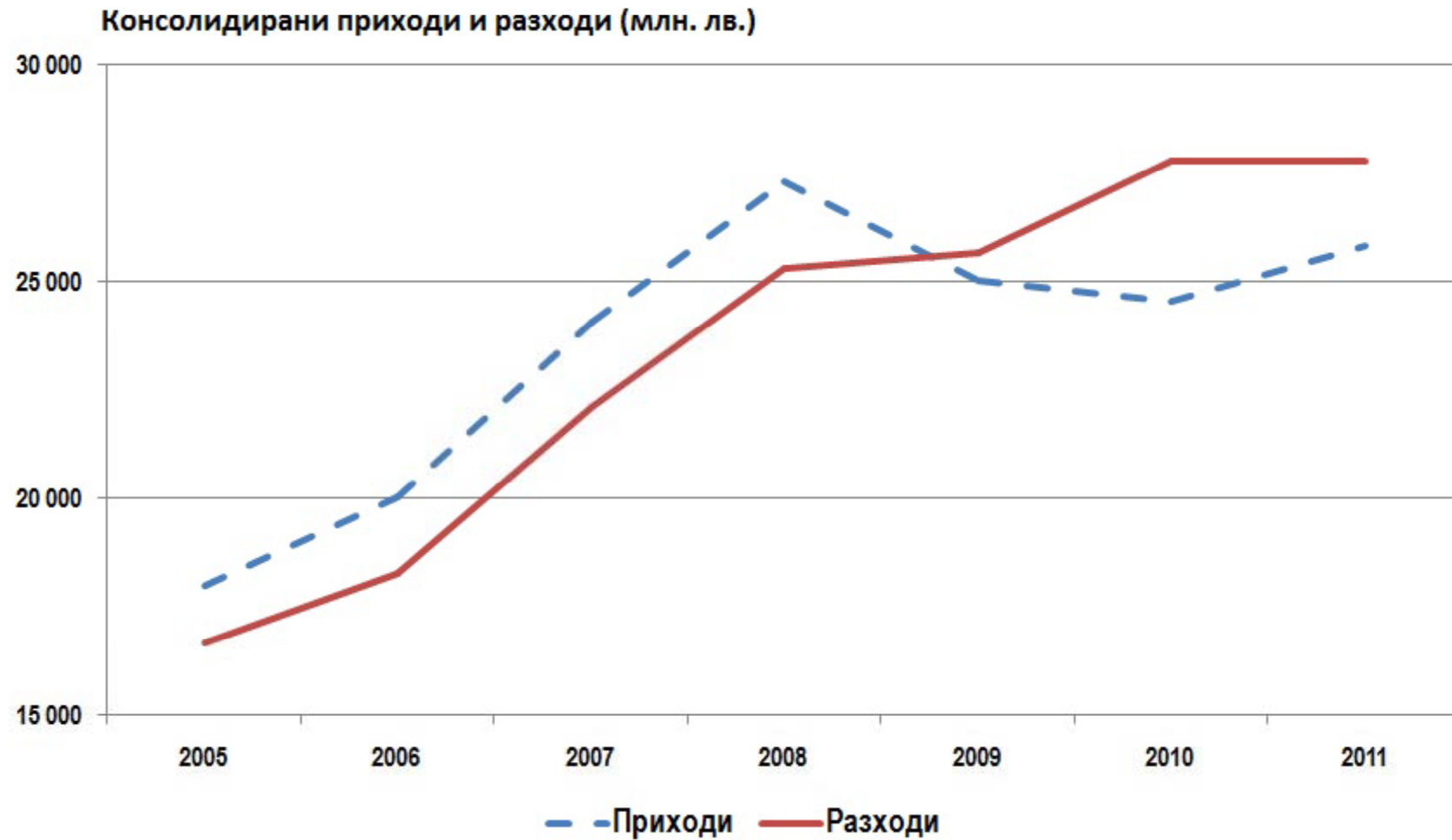
Алтернативният бюджет с ниски данъци за 2011 в числа

Какво се случва сега?

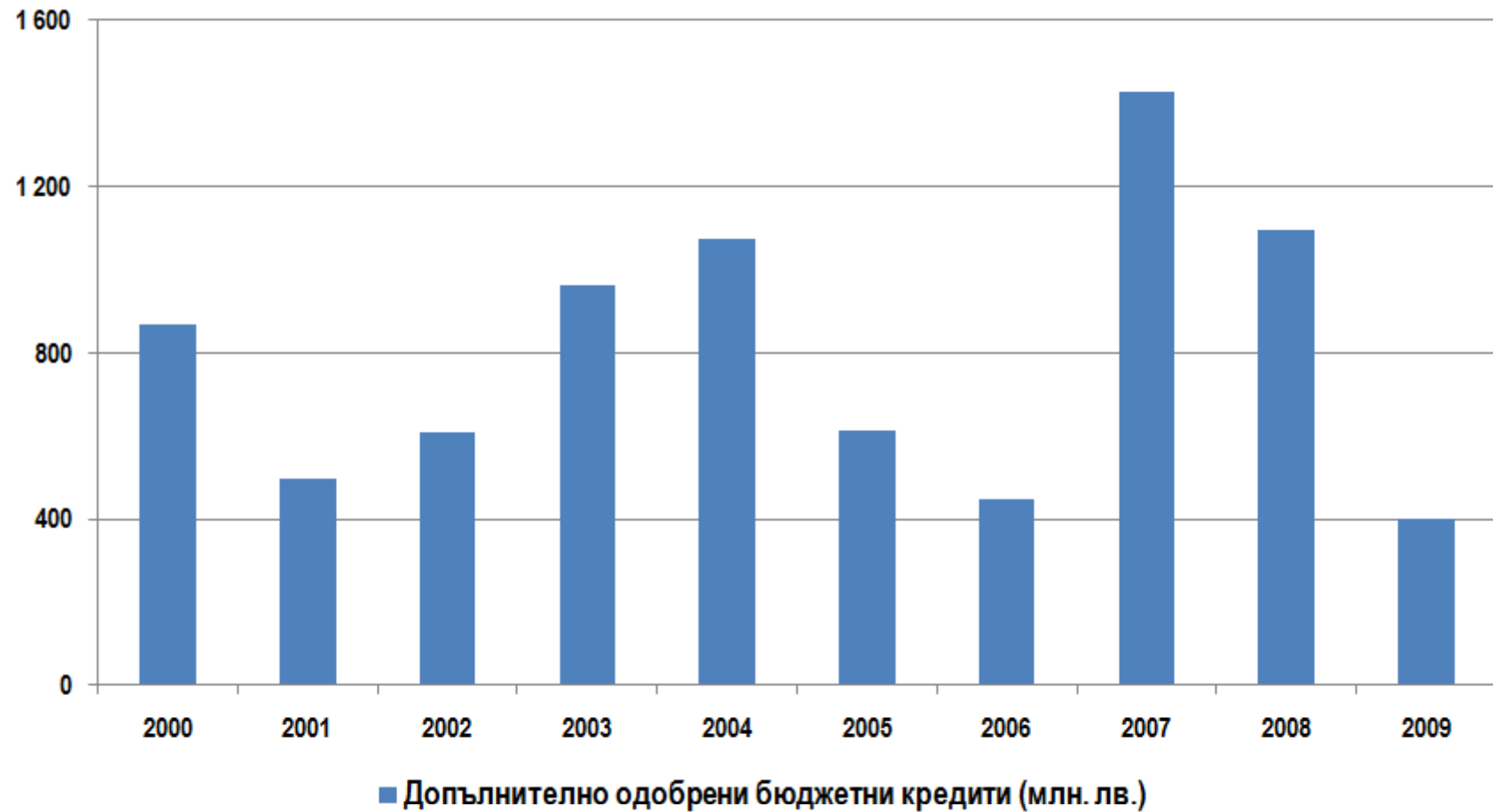
- Хроничен дефицит
- Необуздани харчове и обещания
- Отказ от реформи
- Липса на доверие
- Бавно възстановяване

...никакви шансове за еврото!

Хроничен дефицит!

Допълнителни харчове

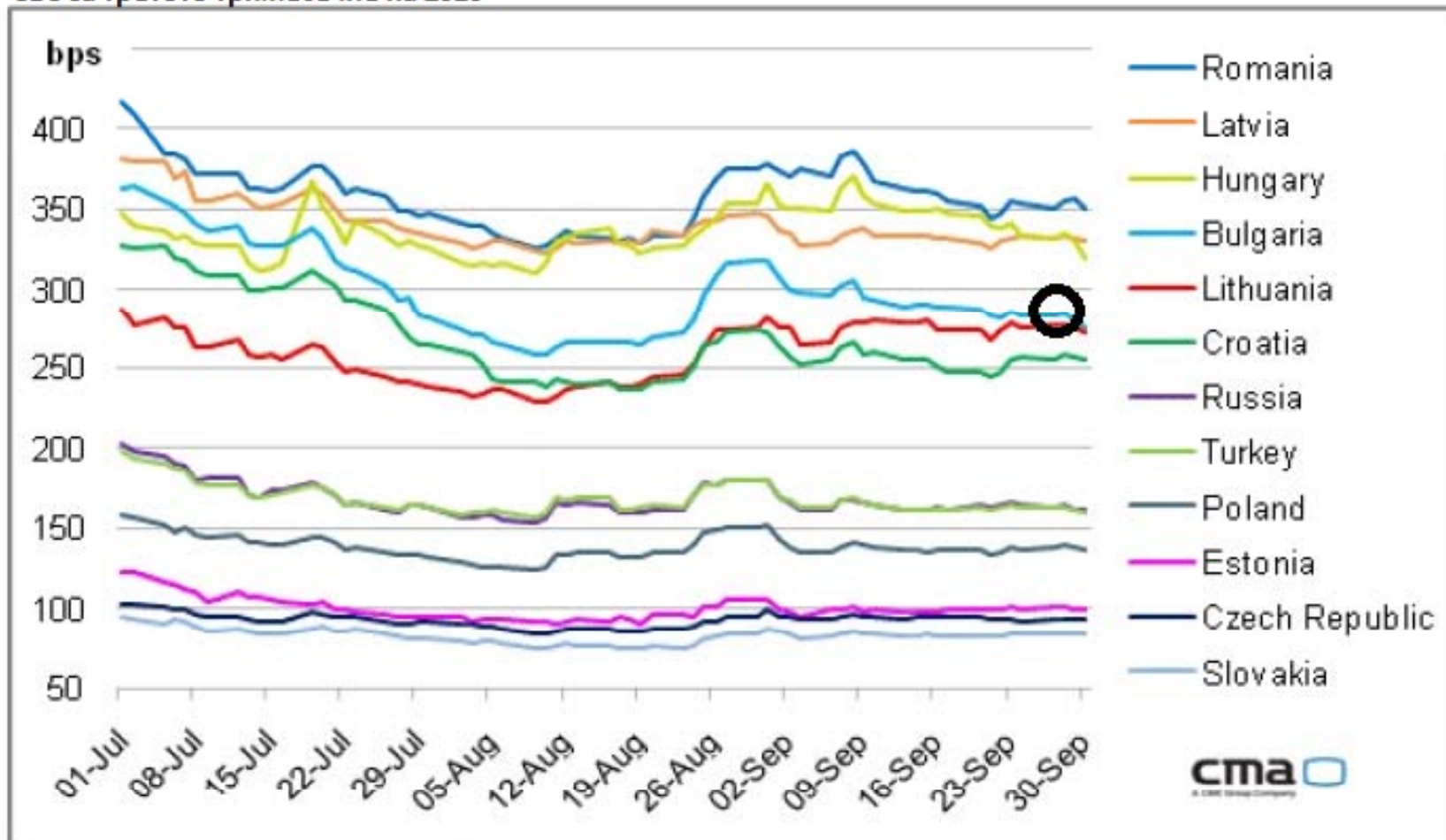

Източник: ИПИ на база данни на МФ

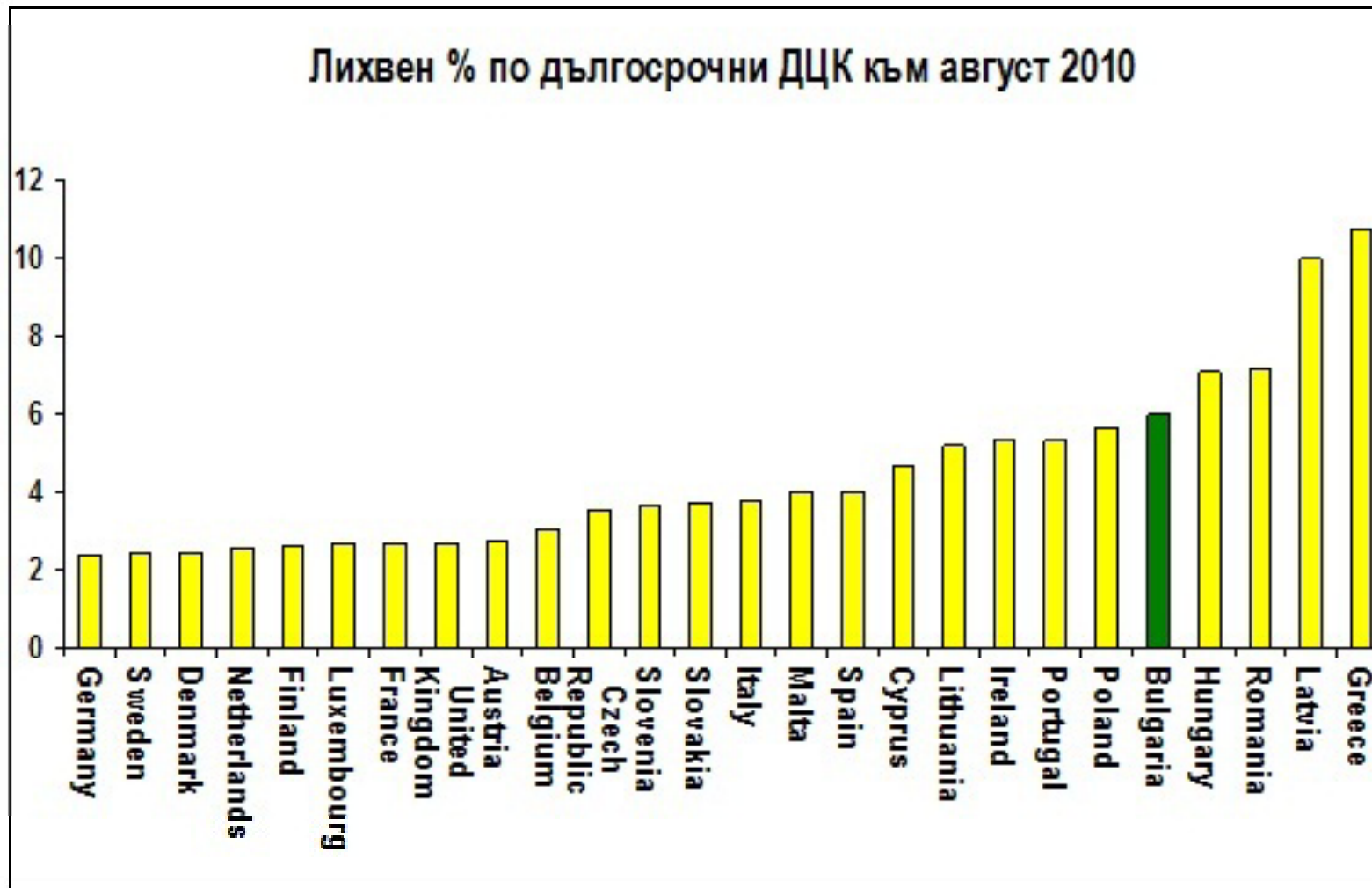
Липса на доверие

CDS за третото тримесечие на 2010

Източник: CMAvision, октомври 2010

Липса на доверие

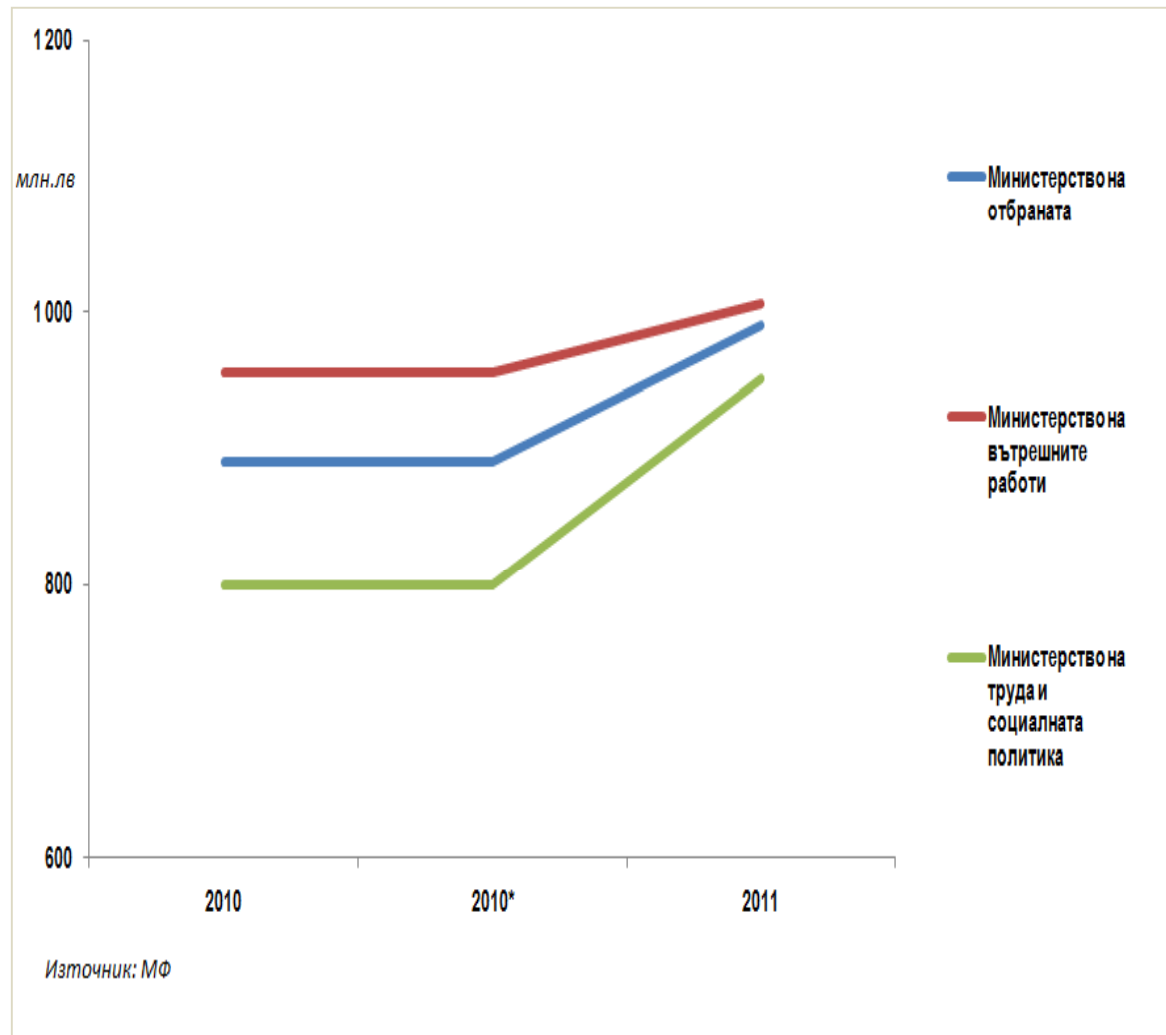

Източник: ЕЦБ

Мерки за балансиран бюджет

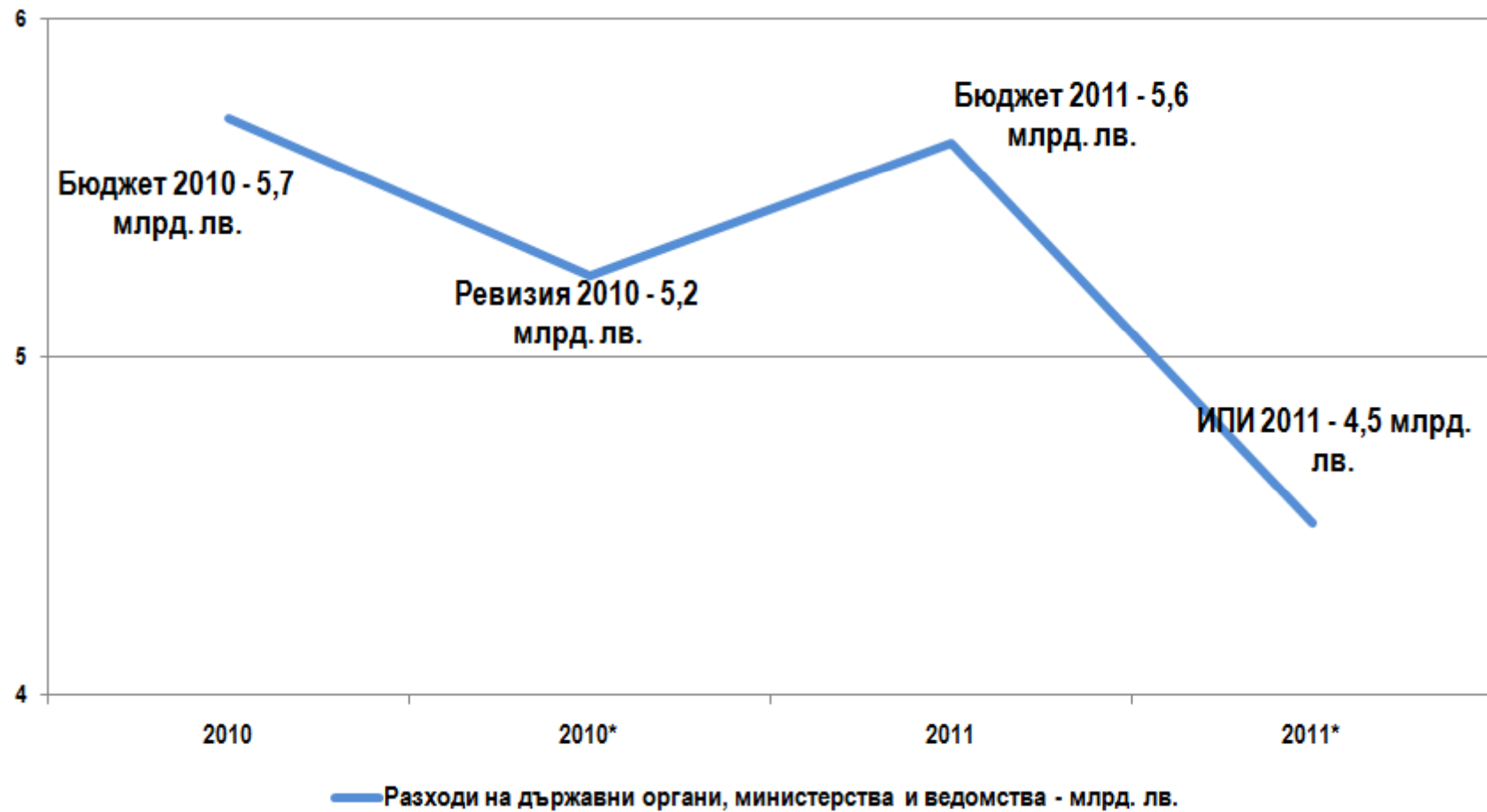
- Свиване на разходите на **администрацията** (20%)
- Премахване на **субсидиите** – национални доплащания за земеделци, БДЖ
- **Държавни служители, полицаи, военни** също да се осигуряват

Ведомства – разходи на големите

- Детайлен преглед на разходите на министерствата, които харчат най-много.
- Повишаване на ефективността на разходите за по-добри резултати.
- Продажба на активи.

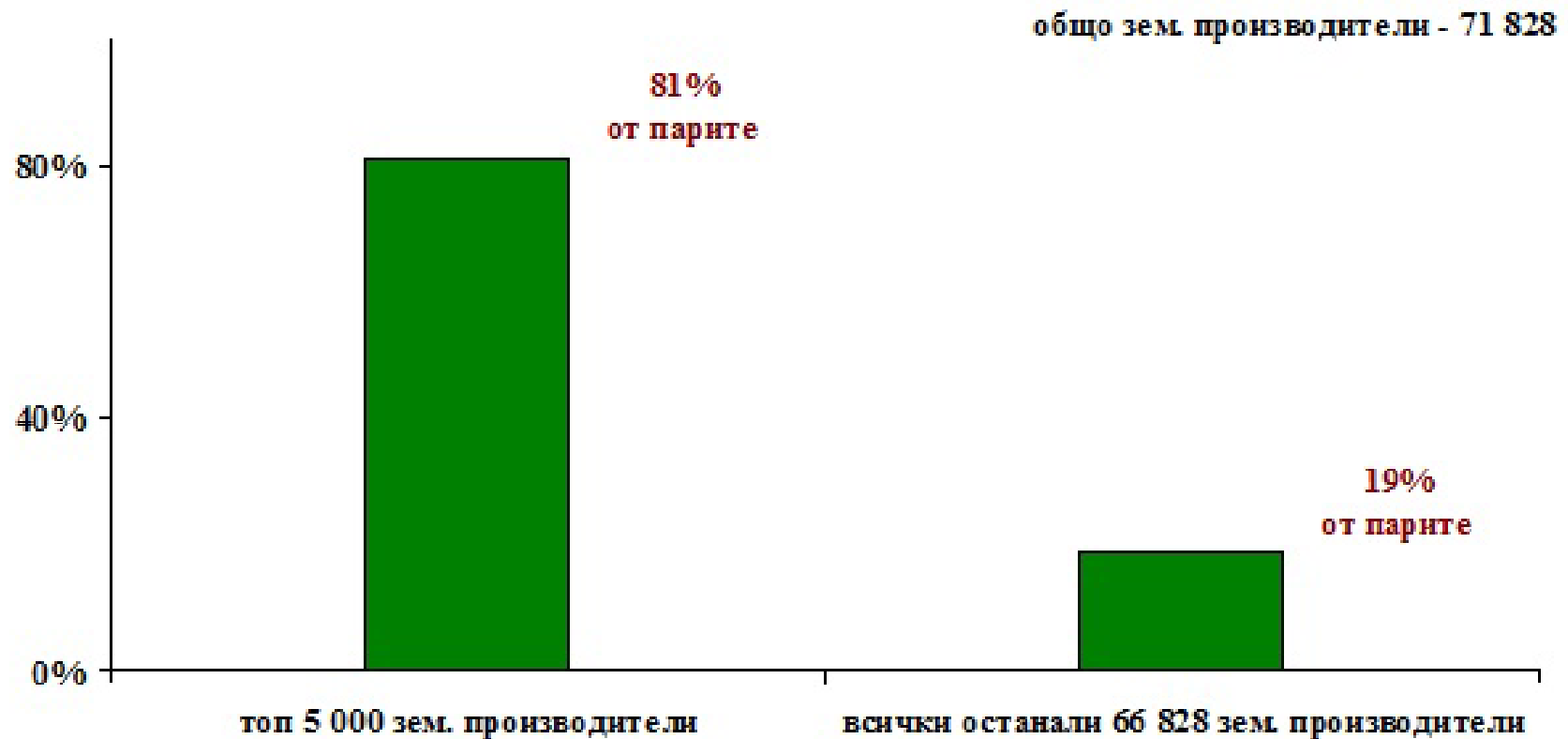
Администрация - оптимизация

Източник: МФ

Субсидии за най-големите?!

Разпределение на субсидиите от ДФ „Земеделие“ сред земеделските производители, 2009 г.

Източник: ИПИ на база данни на ДФ „Земеделие“

Реформи за балансиран бюджет

- **Висши училища**
  - Свобода
  - Конкуренция
  - Студентски кредити
  - Проектно финансиране за наука
- **Общини**
  - Финансова самостоятелност
  - Оптимизация на трансферите от бюджета към общините

Реформи за балансиран бюджет (2)

- БНТ и БНР – свобода
- Култура – ориентирана към хората, не към политиците
- Туризмът – да се рекламира сам
- Реална приватизация
- Концесия

Данъчни промени

- Премахване на данък дивидент (сега 5%)
- 10% данък ЕТ (сега 15%)
- Премахване на данъчните преференции за:
  - земеделските производители
  - ваучерите за храна
  - преференциалната ставка на ДДС за туризма
  - моряци

Ефектът от по-ниските данъци и отмяната на данъчните преференции се компенсират, тоест не тежи на бюджета!

Данъчни промени *(продължение)*

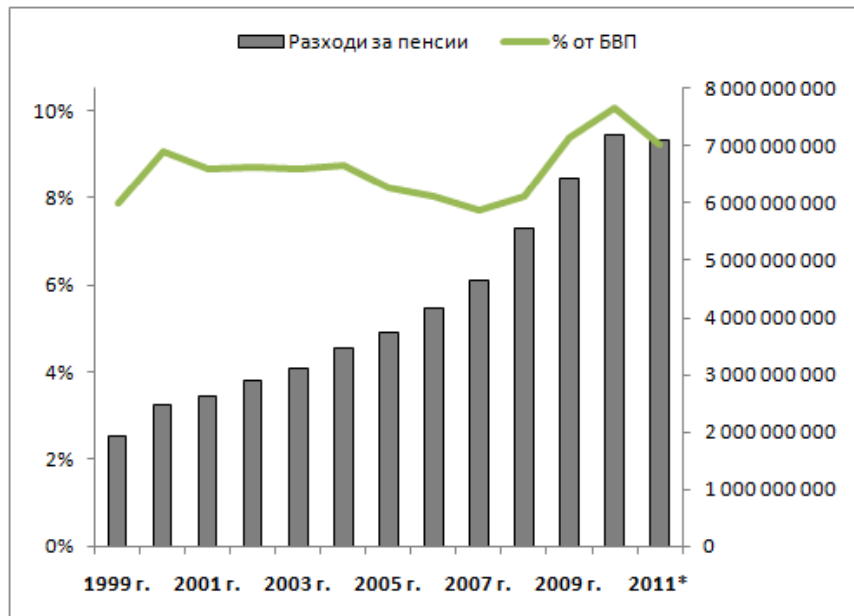
- Намаляване на здравната вноска с 2%
- Вноска в частен здравен фонд – 6%
- Намаляване на пенсионната вноска с 3%
- Вноска в лична пенсионна сметка – 7%

Ефективното намаление на осигурителната тежест е 5 процентни пункта (спрямо очакваното повишение).

ФОКУС: пенсии и здоровье

Пенсии – милиарди за ниски пенсии

Разходи за пенсии

Пенсии и работна заплата

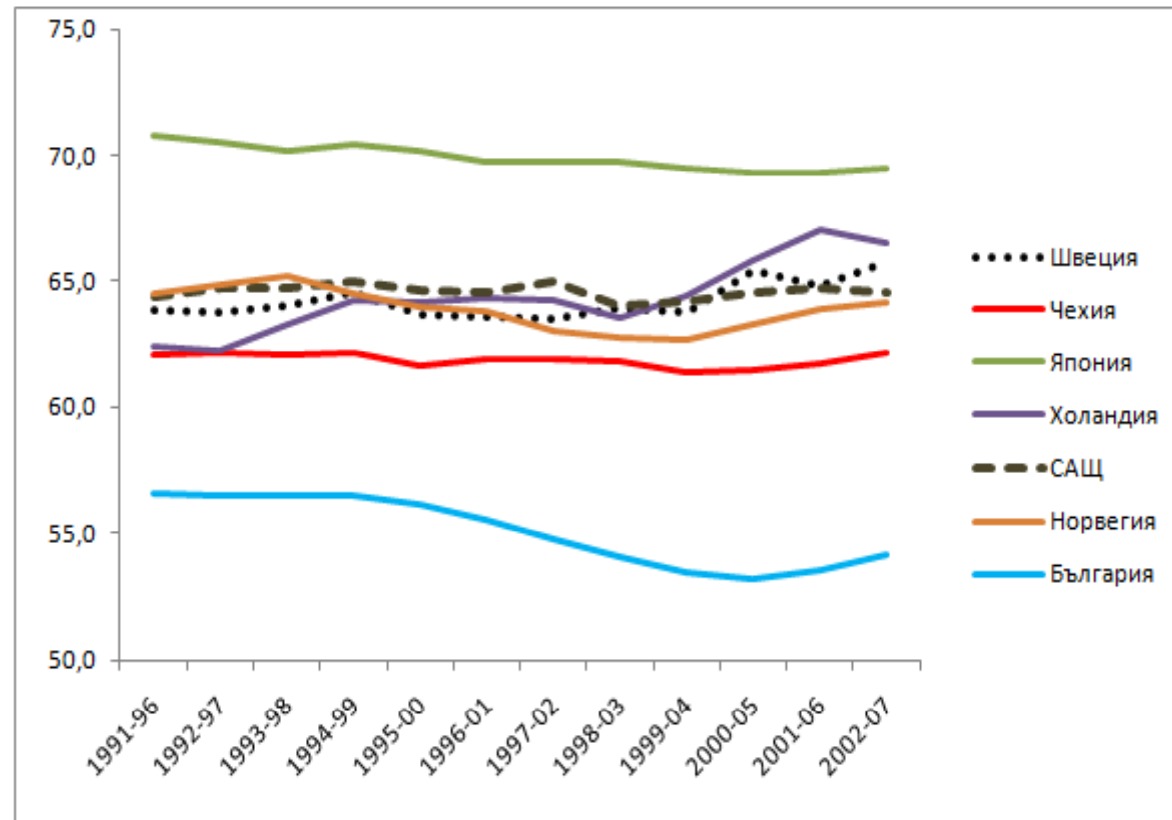

При сегашната пенсионна система разходите за пенсии постоянно нарастват, което не води до достойни пенсии. Ако няма реформа, все по-голяма част от държавния бюджет ще отива за пенсии, дори и без те да се увеличават.

Пенсии – реалността

- Средната действителна възраст на пенсиониране в България е сред най-ниските в Европа.
- Очакваната продължителност на живота расте, а това не се отразява в настоящата пенсионна система.
- Има редица изключения от общото правило за пенсиониране.

Средна ефективна възраст на пенсиониране (мъже)

Източник: Евростат, НОИ

Реформата

Лични пенсионни сметки:

- Директна връзка между осигуряване и пенсия
- Възраст за пенсиониране – по избор
- Размер на пенсията – според спестеното
- Размер на осигуровката – според работника

Къде е държавата?

Ролята на държавата при реална пенсионна реформа

- Преходен период – изпълнение на обещанията
  - Анализ и преразглеждане на сегашните условия:
    - Обща възраст - вдигане
    - Инвалидни пенсии – преразглеждане и ограничаване
    - Привилегировани групи – пенсиониране по общия ред
- Помощ за групи, които не могат да спестяват достатъчно за пенсия

Ефекти от личните пенсионни сметки

- Държавата спира да дава нови обещания, които не може да изпълни
- По-нисък сив сектор – работещите виждат смисъл да спестяват за пенсия
- Директна връзка между спестяване и пенсия
- По-високи доходи
- Повече спестявания → инвестиции
- Икономически растеж

Здравна реформа

- Премахване на монопола на НЗОК
- Конкуренция – частни здравни каси
- Държавата определя стандартен пакет от здравни услуги, финансирани от фондовете
- Държавата финансира здравните вноски на пенсионери, деца, безработни, бедни

Ефекти:

- За първи път ще избираме реално
- Подобряване на здравните услуги
- Стимулиране на добрите практики
- Възможност за контрол от страна пациентите

Обобщение

- Реформи, които ще доведат до по-добри публични услуги и по-ниски разходи
- Намаление на данъците
  - 10% данък ЕТи отмяна на данък дивидент
  - 5% по-ниски осигуровки
- Лични пенсионни сметки и частни здравни каси
- Балансиран бюджет

Фискалният резерв – гарант за реформи

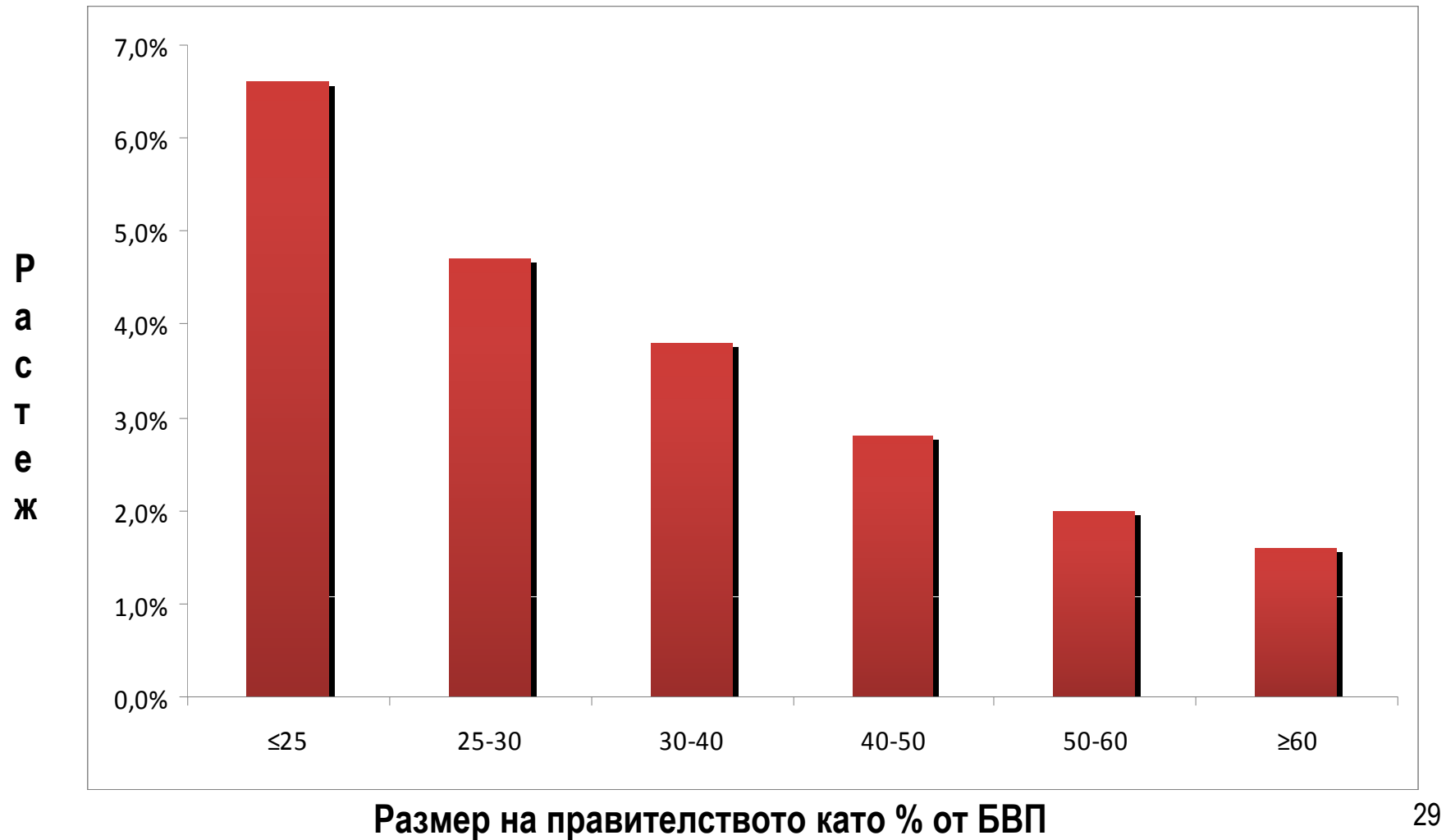
- Резервът от здравните осигуровки – за гаранция на здравната реформа
- Сребърният фонд – за гарантиране на пенсионната реформа
- Приходите от приватизация – в Сребърния фонд

Обобщение

<i>млн. лв.</i>	2011	2011 ИПИ
Приходи	25 844	23 432
Разходи	27 807	23 411
Баланс	-1 963	21

30% от БВП
преразпределение

Малка държава – по-висок растеж

Ефекти

- По-висок икономически растеж, повече инвестиции и по-ниски лихви
- Повече работа, по-малко сив сектор и по-високи доходи
- Повече избор за хората и лична отговорност
- Повишаване на доверието към страната

Резултати:

с разумна фискална политика и стимули, а не с административни мерки и заплахи за затвор...

Бюджетни правила

За гарантиране на балансирана бюджетна политика трябва да се въведе фискален борд:

- Разписани бюджетни правила в конституцията – процедури за прилагането им и изключения
- Държавата харчи толкова, колкото събира – никакви бюджетни дефицити
- Държавата харчи това, което е планирала – никакви допълнителни харчове

Алтернативен държавен бюджет с ниски данъци за 2011

Институт за пазарна икономика

www.ime.bg

18 октомври 2010